

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An labor repertus in operibus spiritualibus, & obligatio ad illa pretio
compensari possit absque simonia. punct. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

sunt. Ergo non est Simonia eorum venditio: & ita videmus exigi pro magistrali, & doctorali Theologiae summam pecuniam, quae ratione stipendij, & sustentationis praeside satis honestari non possit. Neque refert, ut optime dicunt Suar. & Lessius supra collationem, vel institutionem huius gradus Pontificiam esse: quia etiam Pontifex potest aliqua temporalia instituire, & conferre ad splendorem rerum spiritualium, quae non eo ipso sunt materia Simoniae, nisi specialiter prohibeantur in iure religionis, quod in his gradibus non inuenitur. Addit praeterea Suar. supra num. 17. in fine, obligatum ratione cathedrae beneficii, aut alia via docere Theologiam, si pretium exigat pro tali officio non fore Simoniacum: quia nunquam exigit pro aliqua re spirituali, sed temporalis: & confentit Aragon. quae. 100. articulo, 3. vel. in eadem solus. pag. 1116.

5. Tertium munus Theologi est responsa dare casibus conscientiae: circa quod Lessius cap. 35. dub. 13. num. 78. & 79. affirmat Simoniam esse pro eo pretium expostulata. Ergo tamen probabilius existimo Simoniam non esse tenet D. Thom. quae. 100. art. 3. ad 3. Nauar. cap. 13. num. 200. Suar. cap. 18. num. 19. & 20. Ratio, est, quia illa instructio est naturalis, & humano labore acquisita: vendi ergo potest. Quia ratione canonice pretium recipere solent: pro huiusmodi responsis, sicut & pro aliis consiliis. Non debet ergo Theologus peioris conditionis esse, cum responsum ab utroque procedens eiusdem rationis sit. Neque oblat interrogantem ad pacandas conscientias, & ad alios supernaturales referre huiusmodi interrogationes: quia eius intentio non mutat actionem, quae per se ad id non ordinatur: solum enim tale responsum ordinatur per se ad illustrandum intellectum, & tollendam ignorantiam, ne aliquid fiat contra rectam rationem, & iustitiam.

6. Quartum munus est docere doctrinam Christianam: pro quo probabilius existimo posse pretium recipi, si solum instructio referatur ad iuuandum memoriam alterius, & exerceendam illamita Vgolin. tab. 1. cap. 10. §. 3. num. 3. Suar. cap. 18. fine. At si doceatur Christianus non solum ad iuuandum memoriam, sed etiam ad confirmandum eum in fide, & operandum iuxta illam: sine dubio talis instructio supernaturale opus est, utpote ad supernaturalem finem ordinatum. Idemque a fortiori dicendum est de instructione infidelis, ut ad fidem conuertatur, & maxime si talis instructio facta est in baptismo: quia tunc est ministerium Ecclesiasticum: & ita tradunt communiter doctores sot. quae. 7. art. 1. fine. Suar. cap. 28. numer. 19. & 20. Lessius lib. 2. de iustit. cap. 35. dub. 13. num. 78. & constabit ex iam dicendis.

7. De quinto munere Theologiae, quod est concionari, & infideles ad fidem persequere, & fideles in eius firmitate roborare, & ad eius obsequium incitare, absque dubio est Simonia pro iis pretium recipere, tenet D. Thom. q. 100. art. 3. ad 2. & ibi Caetan. & quodlib. 2. art. 12. & in 4. dist. 25. quae. 3. art. 2. questione. 2. ad 4. & 5. & ibi Paludan. q. 5. Angel. Simonia 3. num. 9. Tab. num. 8. Hostiens. in sum. lib. 6. tit. 5. Lessius lib. 2. c. 35. dub. 13. n. 79. Suar. lib. 4. cap. 18. n. 2. aliis relatis.

Ratio est: quia sacra concio refertur primo, & per se ad mouendam voluntatem, & inclinandum illam ad bonum: est ergo ex parte finis maxime spiritualis. Ex parte etiam principij constat, cum praedicator sit minister Dei, & eius loco subrogati. Quocirca cum ipse Matth. 10. dixisset Apostolis, ut praedicarent regnum caelorum appropinquasse, & infirmos curarent, mortuos suscitarent, leprosos mundarent, daemones eiecissent, concludit *Gratis accepistis, gratis date*. Quae verba super omnia antecedenter eque cadunt, ac proinde sicut ex illis inferitur non posse Apostolos pretio daemones eicere, mortuos suscitare, nec miraculose leprosos mundare: ita neque posse verbum Dei praedicare.

PUNCTVM XI.

An labor reperitur in operibus spiritualibus, & obligatio ad illa pretio compensari possit absque simonia.

SVMMARIVM.

- 1 Pro labore operibus spiritualibus in intimè coniuncto, & ab illis inseparabilibus, plures censent recipi pretium posse.
- 2 Probabilius est oppositum.
- 3 Pro labore extrinseco, & cum operibus spiritualibus necessario annecto bene potest pretium recipi.
- 4 Quid pro labore impenso à familiari praelati, pro obtinendo tibi beneficium, ordinem, dispensationem, aliamque gratiam, vel iustitiam? Affirmandum est Simoniam esse ex iure postriuo.
- 5 Tria pro superioris doctrina intelligentia aduertuntur.

Ferri. à Castro Sum. Mor. Pars III.

D Vplex est labor in iis operibus, alius illis intimè coniunctus, & sine quo fieri non possunt accidentalis, & extrinsecus, & ab opere spirituali separabilis.

1. Non pauci doctores docuerunt pro labore operibus spiritualibus intimè coniuncto posse pretium accipi absque Simonia: ita Adrian. quodlib. 9. art. 1. in resol. lit. O. Altifidor. 3. part. quae. penult. de Simonia, Bonavent. in 4. dist. 25. art. 1. q. 4. fine. Maiol. ibi quae. 1. fine §. haftenus. Glossa in cap. significatum de Præbendis verbo itaque Iesuis. Clarus verbo Simon. n. 2. Atag. n. 6. conferuit ex parte. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 8. n. 53. & 54. Ratio huius sententiae est: quia Matth. 10. & Luca 10. affirmatur ministrantem in iis rebus spiritualibus dignum esse mercedem: est autem dignus mercede ratione bonorum spiritualium, quae aliis confert, neque ratione actionis, quam confert: si enim haec omnia posset sine vilo labore, & temporis diuturnitate conferte, nullam mercedem, pretiumve exigere posset. Ergo est dignus mercede pro labore, & tempore, quod infumit in facris faciendis, & quatenus illae actiones sacrae sunt sibi molestae, & aliarum actionum sibi vilius impeditur. Quia ratione maiori stipendio, & sustentatione dignus est, qui toto die audit confessiones, quam qui vna hora, & qui missam canit, quam qui illam recitat. Alias deterioris conditionis essent ministri Ecclesiae, quam actores, & negotiatores temporalium rerum, qui ob defatigationem, & tempus impensum, & tempus quod infumit, possunt aliquid ferre. Cur ergo priuati debent ministri, qui in negotiis salutis aeternae incumbunt?

2. Nihilominus tamen secunda sententia communior, & probabilior negat pretium recipi posse pro hoc labore intrinseco & necessario coniuncto operibus spiritualibus. Posse tamen recipi stipendium sustentationis, si alias actio spiritualis debita non sit. Teneat hanc sententiam, & late probat Duran. in 4. dist. 25. quae. 3. num. 10. Paludan. quae. 5. Syluest. verbo Simonia. quae. 9. Victor num. 29. Abbas in cap. tuam n. 4. de Simonia. Innocent. & Hostiens. in cap. 3. Ne praelati vires suas. Sous lib. 9. quae. 6. art. 1. Suar. pluribus relatis lib. 4. de Simonia. cap. 2. num. 5. & segg. Valent. disput. quae. 16. part. 2. vel. nihilominus. pag. 1639. Tolet. lib. 5. c. 88. n. 5. Gutier. canon. quae. cap. 29. num. 12. Manuel. verbo Simonia, cap. 48. conclus. 5.

Ratio est: quia labor intrinsecus operi nullam aliam estimationem habet praeter ipsum opus: qua ratione opus, cui maior labor annexus est, maiori pretio est dignum ceteris paribus. Ergo si opus de se inuendibile, sit etiam labor ei adiunctus, & ab illo inseparabilis: at omnes actiones sacrae iure diuino inuendibiles sunt. Ergo etiam labor adiunctus inuendibilis erit. Exemplo declaro: si enim lapis aliquis pretiosus, cui annexa est aliqua proprietas prohibeatur emi, & vendi etiam proprietas prohibeatur emi, & vendi: quia non potest emi, & vendi proprietas per se sine lapide. Ergo cum iure diuino prohibitum sit emi, & vendi opus facrum, etiam labor, & defatigatio, quae illis necessaria, & per se sunt coniuncta, quasi quaedam proprietates prohibentur vendi: facitque ad id cap. si quis dicere 1. quae. 3. ibi qui horum alterum vendit, sine quo nec alterum prouenit, neutrum inuenditum derelinquit.

Argumentum autem adductum pro prima sententia solum probat ministrantem in iis officiis dignum esse mercede, hoc est stipendio pro labore suscepto, & quo maior labor suscipitur, eo ceteris paribus dignior est maiori stipendio, non tamen probat illum laborem posse vendi, si quidem est supra omne pretium, utpote in rebus spiritualibus habitum, & susceptum.

3. Alij labores sunt accidentales, & quasi extrinseci actionibus sacris, quique a moraliter loquendo) necessarii non sunt ad actiones sacras efficiendas, v.g. agere iter vnus leucae ad dicendum factum, quando id non annectitur officio, vel beneficio, expectare quotidie per horam, vel aliud tempus ad celebrandum, dicere Missam statutis in certis locis, & ad hoc obligari, promittere extra. in studium ad concionandum, &c. Pro iis igitur, & aliis similibus pretium exigi potest, & pro obligatione ad haec omnia efficienda: quia sunt temporalia onera, & priuant laborem alius commodis temporalibus: colligitur ex e. significatum de Præbendis, & ibi Glossa: ita Ioann. Gutier. canon. quae. cap. 29. num. 25. Man. verbo Simonia, cap. 58. num. 5. Tolet. lib. 5. cap. 88. num. 6. Valent. disp. 6. qu. 16. p. 2. vel. sexta ergo, pag. 1639. & affirmat ita tenere communiter doctores absque vlla controuersia: confentit Suar. cum aliis lib. 4. cap. 21. num. 15. & 17.

4. Ad haec reducet aliquis laborem appositum à familiari, & priuato praelati in obtinendo tibi beneficium, ordinem, dispensationem, vel aliam simi em gratiam, aut iustitiam. Quia videtur haec munera extrinseca esse spiritualibus, cum per se non requirantur ad illa: & ex alia parte videtur esse omnino temporalia: cum nihil aliud huiusmodi intercessiones sint, quam quidem fauor humanus pretio aestimabilis.

Ec Verum

Verum omnino dicendum est, Simoniam esse saltem ex iure postitio dare pecuniam, vel aliud quodvis donum familiaribus praelati, sub conditione, & pacto ut intercedant, & rogent praelatum, ut tibi beneficium, vel ordinem concedat, tenent hanc sententiam fere omnes doctores cum D. Thom. q. 100. art. 2. ad 5. ubi docet ante ius acquisitionem in beneficio Simoniam esse iam sternere, ad illud obtinendum, tollendo impedimenta. Ergo à fortiori procurando, & influendo, clarius Bonavent. 4. dist. 25. circa. litt. dub. ult. Maior. ibi quæst. 2. ad 2. supplemen. Gab. quæst. 2. art. 3. dub. 4. circa finem. Summittat omnes præcipue Syluest. verbo Simonia. q. 6. Tab. num. 8. Angel. Simonia. 3. num. 25. Nauar. cap. 23. numer. 106. vetl. ad quintum. & seq. & lib. 3. cons. 54. de præbendis, & in comment. de datis, & promissis notab. 32. n. 45. & cons. 56. & 57. de Simonia. Soto l. 9. q. 7. art. 3. Suar. aliis relatis lib. 4. c. 53. n. 14. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 8. num. 46. constatque manifestè ex cap. statutus 2. 1. quæst. 1. ubi Nicolaus Papa enumerat tres species ordinatum Simoniacè, & vna est quando Ordinanti nihil datur: sed mediatoribus. Idem constat ex cap. præsentium 1. quæst. 5. ubi Urbanus Papa cognoscit Simoniam commissam esse, eo quod pecunia data fuerit non Episcopo, sed mediator rogans, & inducens praelatum, ut tibi beneficium concedat, causa est moralis illius concessionis. Ergo si emi huiusmodi causam moralem, emi virtualiter effectum illi annexum, & ab illa dimanantem.

5. Aduertunt tamen Nauar. Suar. & Lessius supra non esse Simoniam, si pecunia detur his familiaribus pro labore suscepto in eundo, & redeundo ad collatorum beneficij, vel pro recompensatione alicuius damni si patiantur; vel pro recompensatione liciti si amittant? quia hæc omnia accidentalia sunt iis actionibus spiritualibus. Cauendum vero, ne munus excedat æstimationem talis laboris, vel damni secundum se spectati; aliàs Simonia committitur? siquidem ratione beneficij obtinendi crescit diligentiarum æstimatio, quod clarius constaret si quo pinguis esset beneficium, eo diligentiz plures æstimerentur.

Secundò aduertit Suar. cap. 53. num. 17. cum Adriano mediatorem assumentem curam prædicæ informandi praelatum de meritis talis personæ posse pro hoc munere pretium recipere. Quia in hac parte solum gerit officium advocati repræsentando merita personæ: pro quo officio dicemus posse pretium recipi, est tamen hoc periculosum; quia sæpe mediator excedit officium informantis, & officium exhortantis, & inducentis, plus quam merita personæ simpliciter repræsentata possent inclinare.

Tertiò aduertit idem Suar. supra cum omnibus doctoribus præcipue Paludano quæst. 5. non esse familiarem Simoniacam, si recipiat pecuniam solum, ut tibi aperiat ianuam, & facilem aditum attribuat, ut possit petere à praelato beneficium: quia hæc omnia non sunt spiritualibus connexa: imò affirmat non fore iniustitiam hæc dona recipere gratis oblata, vel si aliquid faciat familiaris ultra id quod tenetur.

PUNCTVM XII.

Vtrum venditio actuum pertinentium ad iurisdictionem Ecclesiasticam internam, & externam fore sit Simonia.

SVMMARIVM.

- 1 Pro nullo exercitio ordinis, & potestatis spiritualis potest pretium recipi.
- 2 Sacerdos absolvens indignum pro pecunia Simoniam committit.
- 3 Sacerdoti iniuste nolenti absolvere à peccato, vel censuris potest pecunia dari, ut à praua voluntate desistat non in pretium absolutionis.
- 4 Idem est dicendum de dispensatione obseruationis festorum.
- 5 Qualiter parochus pro assistentia in matrimonio possit pecuniam recipere.
- 6 Pretio constituti non potest index Ecclesiasticus, siue ordinarius, siue delegatus.
- 7 Proponitur quadam obiectio: & fit illi satis.
- 8 Pro muneribus, & officiis iurisdictionem temporalem habentibus pretium absque Simonia recipi potest: sed non est licita horum officiorum venditio ex legibus nostri regni.
- 9 Pro collatione, institutione, possessione concedenda non potest pecunia etiam in sustentationem recipi, nisi ex antiqua consuetudine habeatur in pios usus conuertenda.
- 10 Pro dispensatione in votis, iuramento, impedimentis matrimonij, aliisque legibus Ecclesiasticis non potest

- pecunia etiam in sustentationem dispensationis concessa recipi absque Simonia iuris Ecclesiastici.
- 11 Possunt tamen sic dispensantes dispensationem imponere omni dandi elemosynam aliquam.
  - 12 Ordinarij, aliique officiales exigentes dispensationem à Sede Apostolica concessam non possunt pro examinatione testium alteriusque laboris in eius expeditione pretium, vel pecuniam in sustentationem recipere.
  - 13 Tria sunt pro superiora doctrina intelligentia aduertenda.
  - 14 Pro parochio in causis spiritualibus vendi potest pretium recipi.
  - 15 An pro testimonio dicendo pretium recipi possit?
  - 16 Pro omissione pertinentem ad potestatem spirituales pretium recipi non potest.
  - 17 Negare absolutionem à peccatis pro pecunia à tertia persona recepta Simonia est.
  - 18 Non videtur esse, si negat confessionem audire, vel Missam dicere, esse ad id sit obligatus.
  - 19 Idem videtur de negatione licentia, ut alteri conferatur.
  - 20 Quid de omitente denunciare peccatorem cum ad id ex officio obligetur? Affirmant aliqui Simoniam esse.
  - 21 Probabilis est oppositum.

1. Pro nullo exercitio ordinis, & potestatis spiritualis potest pretium recipi, tenent omnes doctores ex cap. Ad nostram de Simonia, cap. Non satis, e. cum in Ecclesia, e. cum sit Romana, & aliis de Simonia.

2. Ex hoc principio inferitur sacerdotem absoluentem indignum, & indispotum absolutionem, si pro pecunia faciat: esse Simoniacum; nam esto non vendat verum actum spiritualem, absolutio data nulla est; vendit tamen quemdam vltim, seu potius abulum spiritualis potestatis: & hoc videtur ad Simoniam sufficere: & tenet Suar. lib. 4. cap. 19. num. 2. & satis constat ex cap. Nemo, de Simonia; ibi: nequaquam penitentem, vel minus dignè penitentem gratia, vel fauore ad reconciliationem adducat; &c. Idem est dicendum de Sacerdote accipiente pecuniam pro leui, vel graui penitentia imponenda; quia est actus iurisdictionis à potestate ordinis: sic Suar. supra num. 4. ubi optimè aduertit sacerdotem penitentem in satisfactionem aliquas elemosynas pro pauperibus, vel Missis dicendis imponens, Simoniam committit, si penitentem cogat, & quasi obliget pro absolutione, ut sibi applicet fecus vero, si solum desiderium suum, & voluntatem dicendi Missas manifestaret, cauendum tamen esse (ait) scandalum, & minimum appetitum lucri, & auaritiæ, & ideo talem vltim regulatiter esse vitandum, meritoque in aliquibus Episcopatus, & religionibus prohiberi.

3. Quod dictum est de absolutione à peccatis, dicendum est de absolutione à censuris: esse quidem Simoniam pro pretio fieri quia est actus à potestate supernaturali: habetur de absolutione à suspensione, vel interdicto in c. Nullus 124. 1. quæst. 1. de absolutione ab excommunicatione in c. Ad aures de Simonia, & sumitur ex generali reg. c. ad nostram eodem titulo, & traditur in leg. 6. & tit. 17. part. 1.

Quod si aliquis per iniustam censuram veretur, neque velit sacerdos cum absolvere, nisi accepta pecunia, exitimo dari posse absque Simonia: si detur ad tollendum prauum affectum, & appetitum iniuste negatis absolutionem: quia tunc est quædam redemptio vexationis: & ita tenet Glossa in cap. Ad aures, & cap. dilectus de Simonia, & in cap. quæstus 1. q. 3. Redoan. 3. p. c. 21. m. 6. & consentit Suar. lib. 4. c. 19. m. 8. Aduerto tamen, si facili negotio absolutionem à superiore potes impetrare, non posse tunc tribuere pecuniam illi sacerdoti, quia teneris ex charitate proximi peccatum vitare, quando commodè potes. Si vero necessarium sit pro absolutione obtinenda à superiore tempus expectare, non censetur obligatum esse; quia graue damnum est manere te ligatum censura etiam vnico die: ac proinde ob vitandum huiusmodi damnum poteris pecuniam sacerdoti iniuste neganti absolutionem, tribuere.

4. Ad hæc reducit Suar. illo d. 19. n. 11. licentias, vel quæ si dispensationes, quas possunt dare parochi suis subditis in ordine ad præceptorum obseruationem, vel excusationem, ut v. g. laborandi die festa, comedendi cibos vetitos, &c. nam siue hi actus fiant per propriam iurisdictionem, siue per authenticam approbationem cause excusantis, procedunt à potestate spirituali, & sunt actus proprii officij.

5. Solum de assistentia parochi ad matrimonium esse potest difficultas, an pro illa possit pretium recipere; Et aliqui dicunt, esse iniustus sit, si petat quod sibi non debent, ex consuetudine non fore Simoniacum: quia non exercet actum ordinis, neque iurisdictionis: cum ab excommunicato, & non ordinato (secundum probabilem sententiam) valide exerceatur, sed assistit sicut alius testis, qui etiam pro sua assistentia pecuniam expolita